مانیفێستی (رێکخراو - حیزب)ی کۆمۆنیستی زانستی … نەجمەین فارس

[بۆ خوێندنەوەی ئەم کتێبە کلیکی ئێر□ بکەن …]

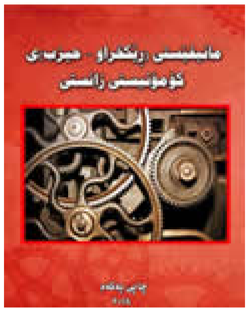

قەسیدەی (تۆ مەچۆ بۆ شەڕ)ی ماردین ئیبراهیم وەك نمونە:

بەزمانیکی شیعری ناسك و بە ئیستاتیکا و هونەری داڕشتنێکی بەرزەوە لە شیعری (تۆ مەچۆ بۆ شەر)برینەکانمان ئەکولێتەوە و بێ مەبەست بێ یا بێ ئاگا زامەکان هەڵدەدرێتەوە وخوێ ی پێدا دەڕژێ . ئەوەی ئەم شیعرە بە منی وت کە وەك تابلۆیەکی هونەری قەشەنگ بە رەنگ و بۆیەی سەرنجراکیش مامۆستایەك یا باوکێك ئەتمۆسفیرێکی شەڕ ئەخولقێنێ و دنیایەکی تاریك و نوتەکی پڕ لە شەرانگێزی کە لە سەرەتا تا کۆتایی هیچ ئومێدێکمان تەنانەت لە درزێکی بچوکیشەوە بۆ ناهێلێتەوە تەنانەت خۆیشی وەك شەڕانگێز پێناسە دەکات و لە رێگەی لازۆ وە پیمان دەڵێ مەچن بۆ شەڕو ئەو ئەزمونە و ئەو خراپەکارییەی من کردم ئێوە نەیکەن . بێ ئەوەی وەك ئیلتیزامێکی فیکری هونەری ئەخلاقی بەرانبەر بە شەڕ بەدیل پێشکەش کات .

بۆیە وامان لێدەکات کە دەست لە ئەژنۆ و دڵتەنگ وەك سەرمابردەڵەیەکی بێ لانە هەڵکروژمێین و ئەو شەڕەی بەردەرگامانی گرتووە خۆمانی لێ گێل کەین . وەك ئەوەی لەبیری چوبێت ئێمە بە

ئارەزوی خۆمان نەچوین بۆ شەڕ ونەزانێت زۆر ناکۆکین لەگەل شەڕدا . ئێ َمە قەد نەچوین بۆ شەڕ بەڵکو بەردەوام شەڕ هاتووە بۆ لای ئێمە و بەردەرگای پێ گرتوین . ئەگەر راست بێت کە بەردەوامیش لە ئەنجامی کۆتاییدا هەر دۆرابین بەڵام نەکردنی ئەگەرێکی مەحاڵ بووە . وەك ئەوەی لەبیری چوبێت کە هونەربە گشتی و شیعربە تایبەت پێش هەموو شتێك پەیامە و شاعیریش پەیامبەر و دەکرێت لە پەیامێکی خراپدا ماڵمان وێران بێت.. .

ئەگەر شەڕێك بەردەرگامانی گرتبێت .ئەگەر هەموو رۆژيك هەڕەشەی نەمان ودوبارەبونەوەی ئەنفال و کۆبانی و بە کەنیزەکردنی کچانی شەنگال وداگیرکردنەوەی عەفرین وکەرکوك ئەگەری دوبارەبونەوەی لە هەموو رۆژیکدا هەبێت و هەموو رۆژيك زیاتر دارزەیتونەکان ببڕێنەوە و ناوی شەقامەکان بگۆڕن نەچون بۆ شەڕ یا بەرەنگارنەبونەوە لە خۆکوشتن واوەتر چی دی نییە . . کە شەڕ دێت ئیتر جوانیەکان ئیتر ئەستێرە ژماردنی سەربان هیچ مانایەك نابەخشێت.

هاورێ ئێمە هێشتا کەف وکوڵی خوێنمان دانەمرکاوە چونکە هیشتا ژیانی نەوەکانی دوای خۆمان هەر لەمەترسیدایە و ناکرێت جارێ باسی نقێمی گوستیلەکان بکەین. ئێمە هێشتا جوانی پەیامەکانی لۆرکا و ئاراگۆن و بێکەس وقانع کە دنیایەکی جوانیان بۆ دەخولقاندین کە وەك کانیاوی روون , روون بوو و سەدای دەنگیان وەك شمشاڵەکەی قالە مەڕە لە گوێماندا هەر ئاشنایە و بەردەوام ئەزرنگێتەوە.

داری ئازادییەکەی بێکەس هێشتا هەر لە ناو دلم َاندایە . لۆرکا لە دوا چرکەی ژیانی لە کاتی گوللەبارانکردنیدا شیعری ئازادی چڕی و شەری بۆ ئازادی کرد .. نازم حیکمەت وتی (ئەگەر من نەسوتێم و تۆ نەسوتێی ئەی چۆن دەیجور ئەبێ بە نوور)). هاورێم کە وشەی شەڕت بەکار هێنا دەبوایە دیاری بکەی تۆ چ شەڕێکت ناوێت چونکە روبەری وشەکە پانتایی زۆری هەیە و لق و پۆپی زۆری پێوەیە. شەڕی نیوان رەش و سپی .خێرخوازو شەرانگێز . شەڕی نێوان براکان. درۆ و راستی. هەق و ناهەق . کۆنەپەرست و پیشەکەوتنخواز کە هەموو جۆرەکانی تەریبە لەگەڵ هەبونی مرۆڤایەتی . کەرەستەی شەڕەکە چییە وشەڕەکە بە چی دەکرێت بە تفەنگ , شمشیر , قەڵەم, راگەیاندن بە روکیت و نەوەوی .. هاورێم وشەکەت ئەمانە و زۆری دی ئەگرێتەوە کە بە رای من هەموو شەڕەکانی خێرخوازان دژی شەڕخوازان رەوایە . وە تەنها شەڕ کە ناڕەوایە شەڕی نێوان براکانە. بۆیە ناکرێت ئامۆژگاریمانبکەیت کە نەچین بۆ شەڕێك کە یەخەی گرتوین .. گەر نەیکەین هۆلاکۆکان بە خوێن ساردییەوە دەمانسرنەوە .

بە راستی من یەکێکم لە سەرسامەکانی نوسینەکانت ودەیانخوێنمەوە چونکە موسیقاو شیعریەتی زۆری تیایە بەڵام هەمیشە لە کۆتایی

خویندنەوەدا شەکەت و ماندوو لێ ی دەردەچم چونکە وا هەست دەکەم نائومێدی زۆری تایە .. هاوڕێم ناکرێ ئێوەی نوسەر پەیامەکەتان ئەوە بیت کە نائومێدمان بکەن ناکرێت ئاوا ماندومان بکەن . ببورە سێرەی ئەم قسەیە لەگەڵ تێدا هەموو نوسەرە تازەگەرە تەنانەت بەناوبانگەکانیشمان دەگرێتەوە کە نائومێدی لەنوسینەکانیاندا ژانرێکی زۆر زەقە و پاڵەوانی ماندوو و کەسی ماندوو بە دیدو گوێ و میزاجمانا دەدەن وە لە دەرون وئەندیشەی ئێمەی خوێنەرو وەرگردا کە وەك چاوئێشە بەدوای ئومیددا دەگەرێین بۆ دەرباز بوون لەم هەموو گاڵتەجاری سیاسەت و و قەیران و گەڵەلاوژە زۆرەی ئەمرۆی ژیانی تاکی کوردستانی و زۆر جار ئەگەری راپەراندنی ئەرکێکی گوماناویتان لێ دەکەین.
چونکە زۆر روون بە هێڵێکی تەریب لەگەڵ سیاسەت و حیزبەکان کەلە ساڵانی ڕابردوو ئەزمونێکی قیزەونیان تێپەراند , دەستەبژێری هونەری و هەندێ شاعیرو ڕۆمانوس ڕێك وەك ئاوێنەی ئەوبارە سیاسیە و دیوی دووەمی هەمان سوریالیەت ئەزمونکرا . ئێوە و حیزب وەك یەك لە پیرۆزیەکانی ئێمەتان دا. تکایە بۆ زەرورەی شیعری وبۆ ریکخستنی بەیتەکان چیدی ماندومان مەکەن و ئومیدمان کەم مەکەنەوە بۆ هەڵسانەوە وبۆ بەرەنگاربونەوەی شەرانگیزی .
تکایە فسفسپاڵەوانەکان مەکەن بە پاڵەوانی شیعرو ڕۆمانەکان کە زۆر بە زەقی لەم سالانەی دوایدا لەو ژانرە ئەدەبیانە و لە تەرحی دەستەبژیر دەردەکەوێ..تکایە با شیعر ڕێچکەی ئەرکی پیرۆزی خۆی بە روونی ببڕێت ..پەشێو لەم ڕۆژانەدا وتی شیعر یا قینێکی زۆر ئەستورە یا خۆشەویستیەکی زۆر تەنك …….. ببورە من ئەچم بۆ شەڕ ….گەرمن نەچم بۆ شەڕ ئیتر شەڕ کۆتایی نایەت …ئیتر دنیا کۆتایی دیت .ئیتر خۆر لە دیوی زەوی پشتەوەی خۆی حەشاردەداو سێمای چاوی کز کز بەترسەوە هەڵدێنی ..وەك منداڵێکی چەتونی ترسێنراو لە هەموو دەست بەرزکردنەوەیەك ئەترسێ,, ئیتر هەڵئە پڕوکێ ڕووە وڵێ و زێڕینەکەی مانگ,ئاسمان دەبێتە سەقفی باڵێکی پەنگخواردو بە هەناسەی پیس و دوکەڵی جگەرە,, کانیاوەکان بارگەیان تێك دەنێن و ڕوبار بەژنی زراڤی دەپێچێتەوە,,دارگوێزەکان بە زەبری ژەهر بۆ دوا جار دەڕشێنەوە ,, زەوی دەبێتە زەلکاوی پێستاڵی رەش وکیلگەی تلیاك …ئەگەر من نەچم بۆ شەڕ ئیتر بۆ هەتایە .شەونمەکانی حەوشەمان بەیانیان زوو دەستی شنەبا ناگوشن .زەمەنی .منداڵانی نێرگز فرۆش . گۆرانی بەیانیانی فەیروز . کۆتایی دیت . ئیتر (دەبۆ شەوق و شادمانی لە کەنارو لە پەسێوی ماڵ پەسێون بیشارینەوە) .ئیتر ئیمە دەمرین و زەویش دەچێتەوە چاخی بەستەڵەك ..

بۆ لازۆ
نازانم بۆ ژەهر ئەکاتە پیالەی لاوکبیژان

محەمەد عەزیز محەمەد ..کەرکوک

ژانی کەتوار … نەورەس محەمەد

لەنێو ڕانە هاوڕێیاندا نوقورچەم دەدا
هەر خۆمم
وا هەست دەکەم لەنێو زیندانییەکی شوشەییدا
دەستم لەسەر دەنگی سروشتدایە،
دوانەئۆکسیدی کاربۆنی خۆم هەڵدەمژمەوە.

دەستم لەسەر نەستی "با"یە و
بۆنی سەفەرت گەیشتۆتە بینایم
چنگم لە گەروومايە، ئەیوب ئەیوب.
ڕۆندک پێ لەسەر قۆرتی ملم دادەگرێ
بینەقاقای وجودم لە عەرزێ وەردەدا.

هەر ئێوەن؛
لافی وجودتتان بەسەرمەوە لێدەدەن
هەر ئێوەن؛
تیژی زمانتان لە ئێسکەکانم دەخشێنن
هەر خۆمم و سروشتی خۆم،
هەر خۆمم و سروشتی خۆم،
ڕاستگۆترین تاوانبار هەر خۆمم،
ڕاستگۆترین درۆزن هەر خۆمم و ئێوەی لێ بێ بەرین.
هەر سروشتەو نیگایم ڕەدوو خۆی دەخا

ئاخۆ بروسکە دەتوانێ چەوری ناهەقی
ژیان بسوتێنێ!
ئاخۆ مەرگ خۆیت لێ لادەدا
تا چیتر بیرنەکەیتەوە کە
ئەو دونیایە تەنیاو تەنیا سەرا بێکە؟

دەی باش دەزانم، باش دەزانم
دانیشتووی هەسارەیەکی پەرپوتم
پڕ دڕەندەترین ئادەمیزادەکان
پڕ هاتوو هاواری نەدارەکان
پڕ پێکەنینی ڕەقی دارەکان.
ڕاکە ڕاکمەو
خۆم لە خۆکوشتن دەشارمەوە
خۆم لە خوێنی وشە زبرەکانتان وەردەدەم و
بە جل و پێستی خوێناوییەوە
بە کوچەو شەقامەکانی هەولێردا دەسوڕێمەوە
هاتوو هاوارم لێ هەڵدەستێ
لە سەر بەرزایییەکانی قەراتێ
بانگ دەدەم ،هاوارم لێ هەڵدەستێ
کچێتیم یاریزانێکی بێعارە
لە خوێناوی مرۆڤبونتانم وەردەدا
هۆ خەڵکینە
هۆ خەڵکینە
سەیرم بکەن
لەکەدار کەن پێکەنینم
وەرن تانە لە لەشولارم بدەن
وەرن نهێی پۆشەکەم کفندار کەن
وەرن من مەریەمم
وەرن من هندم
وەرن من ماتاهاریم
وەرن من (ئاژ□□کی دوو پێی مێینەم)
چنگتانم لێ تیژکەن
پێستم دادڕن و ماچەکانی خۆتان
ڕاموسانەکانتان
درۆ شیرینەکانتان ببەنەوە
زمانم ببڕن
بەنی ئادەمینە
وەرن
زمانم ببڕن
سێوەکانم لێبکەنەوە
نێوقەدم بکەن بەدوو کەرتەوە
ئارامگەکەتان بشێوێنن
وەرن سەیرم بکەن

تا بە نیگای پڕ گوناهتان گوناهەکانم پاک بکەمەوە
با زبری نیگاکانتان مەستورەم تیا بنیات بنێ
سەیرم بکەن و
چاوە بزێوەکانتان لە بوێریم بئاڵێنن
سەیرم بکەن و
سافۆم تێدا بدۆزنەوە
هۆ خەڵکینە
گەر لە خۆشم بکەنەوە
لەگەڵ هەر شارێکی دیکەش جوتم بکەن
هەر بێزوو بە پیاسەی نێو ئەو جادە غەمگینانەوە
هەر بێزوو بە کتێبخانەکان و
لێدان لە داب و نەریتتان دەکەم
هەر بێزوو بە جوێن و فەرهادتان دەکەم
هەر بیرو ئەقڵتان دەهێنمەوە
سکی خۆم دەگرم و دەتانهێنمەوە
لە ئێوە پاک دەبێتەوە مندار
ئەوە هەر منم لە نێو ڕانە هاوڕێیانمدا
نقورچەم دەدا کەتوار.

نەورەس محەمەد